

Matajur

GLASILO BENEŠKIH SLOVENCEV

Lit. 25.— VIDEM, 16. - 30. APRILA 1953. Leto IV. — Štev. 63
UREDNIŠTVO in UPRAVA via Mazzini, 10 - Videm - Udine Naročnina: letna 500.— ltr, 6 mesečna 300.— ltr.

Orožje in trikoloristi

Veliko zalogo orožja in streliva so odkrili orožniki iz Podbovesca na ozemlju vasi Tarčet. Domnevaajo, da so ves ta material skrili pred kratkim elementi, ki so pripadali zloglasnim trikolorističnim tolpam. Orožje so našli v neki jami, kjer je bilo skrbno zakrito. Vsega skupaj so orožniki našli in zaplenili: eno, težko strojnico tipa »Breda« z 2.000 naboji in 12 nabojniki; lažjo strojnico tipa »Breda«; tri mitre z 11 nabojniki, od katerih je imel vsak po 40 nabojev; eno avtomatično puško nemškega izdelka; šest italijanskih pušk modela 91; en samokres kalibra 9; štiri naboje za močnar kal. 81 mm in zelo veliko število nabojev za avtomatično orožje in za puške. Tako orožje kot strelivo so našli vse v najboljšem stanju.

Odkritje tolikšne zaloge orožja v bližini Tarčeta je napravilo aldbok vtis na vse prebivalstvo Nadiške doline. Mislili smo, da se je trikoloristično gibanje nekako razkrojilo ker v zadnjem času teh banditov ni bilo nikjer opaziti. Toda zgoraj navedeno odkritje orožja je neizpodbiten dokaz, da je trikoloristično gibanje v Beneški Sloveniji še vedno živo. Pa ne samo pri Tarčetu je bilo najdeno orožje, ampak ni dolgo tega, ko smo pisali, da so orožniki zaplenili večje količine orožja in municije tudi po drugih krajih, kot n. pr. v Oborčah v praprotiški občini.

Menda oblasti ne bodo več prišle na dan s trditvijo, da so trikoloristi samo plod naše domišljije. Sami orožniki lahko dajo dokaz, da je bilo orožje v resnici najdeno in nihče ne more dvomiti o tem, od kje to orožje izhaja, ker so ga v naših krajih imeli samo trikoloristi.

Vsa pohvala gre tistim poveljnikom varnostnih organov, ki so se lotili naloge, da bodo izvedli splošno preiskavo in zaplenili vse orožje, ki je skrito v naši deželi. Toda omejiti se samo na zaplenbo tega orožja je mnogo premalo. Potrebno je, da se preiskava razširi in da se ugotovi tudi, kdo je skrnil to orožje. Ta naloga za policijske oblasti nikakor ne more biti težka. Poveljniki in člani trikolorističnega gibanja so znani in dosegljivi v vsakem trenutku. Treba jih je le razkrinkati in jih klicati na odgovor pred zakonom; treba jih je strogo kaznovati za vse zločine, ki so jih zakrivali do drugi svetovni vojni. Dokler pa pogla-

varji in člani trikolorističnih tolp ostanejo nekažnovani, bo naše ljudstvo vedno pod težo strahovlade.

Poleg tega ne smemo pozabiti, da so predstavniki trikolorističnega gibanja povezani in da delajo po navodilih tistih italijanskih političnih struj, ki imajo namen ustvariti v naših krajih položaj javne provokacije, da bi tako ovirali vsako pobudo za dosego prijateljskih odnosov med obema sosednjima državama.

Našemu narodu je treba vrniti svobodo in mu priznati pravico do svobodnega narodnega in kulturnega razvoja v okviru italijanskih državnih zakonov. Ta težnja našega ljudstva je dovolela med narodno-osvobodilno borbo, ko je to ljudstvo zagrabilo za orožje in se skupaj s svojimi jugoslovanskimi brati borilo proti nemškemu okupatorju in njegovim fašističnim hlapcem. Če bi tako ne bilo, bi tako imenovano trikoloristično gibanje ne čutilo potrebe poslužiti se orožja v prvih letih po vojni in s tem orožjem strahovati naše ljudstvo in udušiti sleherni glas, ki bi se dvignil v obrambo njegovih narodnostnih pravic.

Umril je Boris Kidrič

član Zveznega izvršnega sveta FLR Jugoslavije

V soboto 11. t. m. je umrl v bolnici v Beogradu Dr. Boris Kidrič, član Zveznega izvršnega sveta FLR Jugoslavije.

Boriš Kidrič se je rodil 10. aprila 1912 na Dunaju. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani, nato pa je študiral kemijo v ljubljanski in pariški univerzi.

Boris Kidrič je sestavil prvo vlado ljudske republike Slovenije 5. maja 1945 v Ajdovščini. Leta 1946 je postal minister za industrijo in rudarstvo v zvezni vladi, kasneje pa predsednik gospodarskega sveta zvezne vlade. To svojo dolžnost je opravljal do meseca novembra lani, ko je moral zaradi bolezni v bolnico. Na zasedanju zvezne ljudske skupščine v januarju letos so ga izvolili za člana Zveznega izvršnega sveta. Kot minister za industrijo in kasneje kot predsednik gospodarskega sveta si je pridobil nemaljavne zaslugе za naglo obnovo Jugoslavije, za izgradnjo industrije in za razvoj celotnega gospodarstva Jugoslavije.

Slabo stanje naših cest

Zdaj, v začetku pomladi, ko se ponavadi začnejo razna večja javna dela, bi bilo primerno napraviti nekaj splošen pogled o stanju in potrebah cestnega omrežja v Beneški Sloveniji.

Danes imamo v naši deželi v glavnem isto cestno omrežje, ki smo ga imeli pred 30 leti, ko si je ljudstvo z delno pomočjo takratnega ministrstva za osvobodeno ozemlje zgradilo nekaj cest. Že tedaj pa so mnoge obljube o pomoči ostale prazne in si je moralo ljudstvo zgraditi ceste z lastnimi močmi in sredstvi. To potrjujejo uradni podatki sami. Beneška Slovenija je imela leta 1928 na skupni površini 697 kv. km le 376 km cest. Za danes nimamo točnih uradnih podatkov, vendar lahko trdimo, da je trenutno na vsem našem ozemlju kvečjemu 500 km cest. Vendar moramo pripomniti, da so tu vštete tudi vse poti, ki so jih zgradili domačini in ki so postale pozneje občinske.

Nove in stare ceste

V Beneški Sloveniji so potrebne nove ceste, še bolj pa so nujni razni odcepki, predvsem v Nadiški in Terski dolini, ki bi povezovali posamezne vasi z že obstoječimi prometnimi žilami. V teh predelih pa je izredno važen tudi problem

Glavna prometna žila

Popravljanje in vzdrževanje kakih cest je gotovo zelo drago. Koliko bi to stalo na leto, ne moremo točno reči, vendar se trdi, da bi celo 100 milijonov lir na leto ne bilo preveč. Res je sicer, da je 100 milijonov lir veliko, vendar je glede na posebne razmere teh krajev tak izdatek nujen.

Ko pa govorimo o kakem cestnem omrežju, moramo najprej sestaviti nekako osnovno ogrodje, ki bi spajalo ostale občinske ali vaške ceste in jih povezovalo v nekako celoto. V našem primeru bi bila cesta, ki vodi iz Cente v Čedad stalno pod bregovi in ob ustju raznih stranskih dolin in dolinac najprimernejša, da bi služila kot glavna prometna žila za vso zapadno Beneško Slovenijo. Zato bi bilo najprimernejše urečiti najprej to cesto, ki bi tako povezovala ves ta del Beneške

vzdrževanja že obstoječih cest. Vse to pa je povezano s kopico drugih problemov in predvsem z vprašanjem gospodarskega razvoja teh krajev.

Poleg vprašanja gradnje novih cest je zelo važno tudi vprašanje vzdrževanja že obstoječih cest, kajti gospodarske razmere teh predelov so zaradi načrtnega zastavljanja ostale zelo slabe. Te razmere pa se ne odražajo samo pri posameznem kmetu ali delavcu, ampak tudi v gospodarstvu posamezne občine. Zato je tudi vzdrževanje že obstoječih občinskih cest zelo kritično, ko pa občinske uprave z lastnimi sredstvi komaj rinejo naprej. Pri vsem tem je zelo važna tudi geološka struktura in lega naših krajev, ki so več ali manj hriboviti. Tu pride posebno do izraza prirodni pojav korozije. Vsa naličja, vsak močnejši dež izpirajo in razjeda že itak slabo grajeno in še slabše vzdrževano cesto. Taka cestišča bi dejansko ne prinesla večjega prometa in večjih transportov. Toda po teh ozkih in neprimernih cestah prevažajo drva in les iz gozdov in težki tovorni avtomobili uničujejo še to, kar so pustili za seboj že prej omenjeni klimatski pojavi. Dokaz za to je cesta, ki vodi iz Čedada v Klodič, kjer so pred časom morali prekiniti avtobusno zvezo, ker je bila cesta taka, da avtobus ni mogel voziti po njej.

Slovenije v nekako gospodarsko celoto.

Ta cesta pa je kljub velikemu tovarnemu prometu in avtobusnim zvezam v takem stanju, da mnogi šoferji na poti iz Čedada v Cento izberejo raje dokaj daljšo cesto skozi Videm.

Ceste v Zapadni Benečiji

V zelo slabem stanju so tudi ceste, ki vežejo Videm z Nemami, Ahtenom, Fojdo in Torjanom. Še slabša pa je pokrajinska cesta, ki veže Cento z Belim potokom. Kmalu po vojni je pokrajinska uprava dala nekaj milijonov lir za popravilo te ceste, toda ta vsota je bila premajhna in zato je tudi cesta zanemarjena. Ker je pa zelo važna za trgovski in turistični promet, bi bilo želeli, da bi jo čimprej

Parlament in senat razpuščena volitve bodo v nedeljo 7. junija t. l.

Dne 4. t. m. sta bila razpuščena poslanska zbornica in senat. Vlada je sklenila, da bodo volitve v obeh domovih italijanskega parlamenta dne 7. junija t. l. in sklicanje novoizvoljenih zbornic bo dne 25. junija.

V poslansko zbornico (Camera dei Deputati) bo izvoljenih 590 poslancev, do čim jih je imela prej le 576. Število poslanskih sedežev se je moralo zvišati za 14 zato, ker je prebivalstvo naraslo po zadnjem ljudskem štetju. V senat bo izvoljenih le 237 senatorjev, medtem ko bo 87 članov senata, imenovanih po predhodnem določilu ustave, izgubilo svoj mandat. Teh senatorjev je 29 od KPI, 2 leva demokrata, 8 Nennijevih socialistov, 15 demokristjanov, 3 liberalci, 3 republikanci, 11 socialdemokratov in 16 članov mešane skupine.

Prihodnje volitve se bodo vršile z dvema različnima sistemoma. V poslansko zbornico se bo volilo po novem zakonu po večinskem sistemu kot predvideva volilni zakon, ki je bil pred kratkim odo-

bren; za senat se bo pa volilo po okrožjih, kot to predvideva zakon po katerem se je volilo pred petimi leti.

V prihodnjih volitvah bodo imeli možnost, da pridejo v parlament tudi glavarji pokojnega fašističnega režima, kajti tako imenovani Nasijev zakon o neizvoljivosti bivših fašističnih hierarhov, ki ga je pred mesecem dni odobrila poslanska zbornica tudi z demokristjanskimi glasovi proti volji vlade, ni senat utegnil odobriti, ker je bil razpuščen pred časom. Ta zakon je zaradi tega izgubil praktično vsako vrednost.

Nagrade živinorejcem

Navodila za nagradni natečaj za izboljšanje hlevov v gorskih krajih

Videmska pokrajinska uprava je razpisala med malimi posestniki in živinorejci gorskih predelov naše pokrajine, poseben nagradni natečaj za izboljšanje hlevov, gnojišč in gnojničnih jam. V ta namen je pokrajinska uprava skupaj s vičemsko posojilnico (Cassa di Risparmio di Udine) dala na razpolago vsoto 8 milijonov lir iz katere bodo izplačali 331 nagrad v znesku od 150 pa do 10 tisoč lir.

Natečaja se lahko udeležijo vsi mali posestniki, ki so tudi živinorejci ter nameravajo izboljšati svoje hleve tako, da bodo bolj odgovarjali zdravstvenim predpisom in umnejši živinorejci. Pri tem bodo vzeli v poštev posebno dela za povečanje hlevov, napravo novih oken, ureditev ali obnovo hlevskih podov, ureditev odtočnih kanalov za gnojnico, izgradnjo odprtih za zračenje, dvig sten in napravo strešnih oken.

Med izboljševalna dela se bo šlo tudi: napravo gnojišč in gnojničnih jam.

Pri natečaju ne pridejo v poštev novo zgrajeni hlevi, kakor tudi ne tista cela, ki se ne nanašajo na živinski hlev, kot n. pr. seniki nad hlevom ali pa streha.

Kmetovalci, ki se nameravajo udeležiti tega nagradnega natečaja morajo napraviti prošnjo na navadnem papirju v kateri morajo navesti: ime in priimek ter očetovo ime prosilca, domovinsko občino, kraj kjer namerava izvesti izboljševalna dela in seznam del, ki jih namerava napraviti. Dela, ki bi jih prosilci napravili ali pa vsaj začeli preden so predložili prošnjo, ne bodo prišla v poštev.

Prošnjo je treba predložiti na pokrajinsko upravo, ali na posojilnico (Cassa di Risparmio) v Vidmu, oziroma na Pokrajinski kmetijski inšpektorat (Ispettorato provinciale dell'agricoltura) v Vidmu, najkasneje do 31. maja 1953; navedena dela za izboljšanje pa morajo biti dokončana najkasneje do 30. novembra 1953.

Čim bodo ta dela končana, morajo zainteresirani kmetovalci o tem takoj pisмено obvestiti Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Vičmu, ul. Prefettura št. 12.

Po mnenju ocenjevalne komisije bodo izveti iz tega natečaja tisti kmetovalci, ki se ga bodo sicer udeležili, pa jim bo za njihova izboljševalna dela Kmetijsko nadzorništvo nakazalo državni prispevek v višini 73 odst. stroškov za nabavo gradbenega materiala v smislu zakona za pomoč gorskim krajem.

Ocenjevalna komisija bo pri dodeljevanju nagrad prvenstveno upoštevala tiste prosilce, ki so izvršili izboljševalna dela v ravninskih in bolj zanemarjenih krajih. Nagrade bodo izplačali do 11. januarja 1954.

O, zlatih dni spomin
me vleče na planine,
po njih srce mi gine,
saj jaz planin sem sin!
Tedaj nazaj,
nazaj v planinski raj!

Šimon Gregorčič

Blagovna izmenjava med Jugoslavijo in goriško ter videmsko pokrajino

Zastopniki trgovskih zbornic Slovenskega Primorja, ki so se sestali v Novi Gorici, so izvolili posebno komisijo za izvedbo goriškega sporazuma, na podlagi katerega poteka blagovna izmenjava med italijanskim delom goriške in videmske pokrajine ter Slovenskim Primorjem. Sporazum je bil podpisan februarja 1949 v Vidmu in bi ga morali vsako leto podaljšati. Letos ga še niso podaljšali, ker pri razgovorih v Bovcu junija lani ni bil dosežen med jugoslovansko in goriško delegacijo sporazum o blagovni izmenjavi. Sedaj pa se je zvedelo, da so trgovski krogi v Gorici in Vidmu pripravljali, da bi bil tak sestanek čimprej. Fiedlagali so, da bi se povečala blagovna zamenjava med tema pokrajinama od 600 milijonov, kot določa sporazum, na eno milijardo lir letno.

Italijanski gospodarski krogi se zanimali tudi za uvoz cementa, opeke in mineralne vode iz Slovenskega Primorja, kar so do sedaj zavračali. Razgovori med italijansko in jugoslovansko delegacijo se bodo vršili verjetno konec aprila t. l.

ZA NAŠE DELO

Djelo u sadounjaku

Kadar sadno drevje cvete, ga pustite par mjeru. Precu ko cvet proč odpade, pa ga poškopite z DDT ali pa s svinčenim ali japnenim arzenatom, katjerem premešajte tudi škropilno žveplo. Takuo tuosta preprečili z adnim samim škropljenjem, de se ne buodo širile na sadnem drevju boljezni an črvi.

Sadá je zadnji cajt, de se cepi u razkoltí divjih an tistih dreves, ki slabo rodi-jo sadje. Cjepljenje dreves, ki so že močno pognala, se ponavad slabo obnese zatuo gledejte, de buoste tisto djelo naredili u pravim cajtu.

... okuol vinjik

Zadnji cajt je, de povežete stare vinjike an posadite mlade. Koncati muorate tudi s cepljenjem an požlahntjem divjih an slabo rodovitnih vinjik. Pohitjet muorate tudi s prekypavanjem ali oranjem vinograda. Med varste vinjik lahko sejete grah ali fižou.

Ce njemate zadost hljeuskega gnojá potrosite kupljene gnojila, a tuo muorate naredit še prej ku buoste začel kopat zemljo.

... na njivi

Zito muorate pognojit s čiliskim ali japnenim solitrom. Tuo trosite nimar kadar je suho. Za 1000 kvadratnih metrov je zadost 5 kilogramov. Tisto trosenje je posebno ljetos zlo potrebno, zak je žito zlo nazaj ostalo u rasti zavojcuše.

Stare traumike an deteljšca muorate sadá preorat ali prekopat an parpravite zemljo za usjat sjerak. Na tistih njivah, ki je lansko ljetu rastu sjerak, muorate proč pobrat use sjerkove stebila an izkopat ali izrut von tudi use sjerkove store (žengojé) an jih zažgat. Ne pozabita, de ce ne buosta u pravim cajtu uničili sjerkove store an stebila buosta muorili plačat multo. Uničenje sjerkovih stebila an storou je potrebno, zak u njih se skrivajo sjerkovi črvi, ki djelajo usako ljetu veliko škodo.

Hraste na kokošjih nogah

Tisto boljezen parnaša ena zlo majhna živalca an se zanese prau lahko od ene kokoši na drugo. Kar je paršlá tista boljezen med kokoši je narbuš, de se hitro

proč da boune kokoši od zdravih. Boljezen se pa zdravi takuo, de se kokošam večkrat namažejo noge z žajfo, de se skorja omehča, potlé naj se dobro omije z vodo an nazadnje naj se namažejo noge s katramovin: špiritom (raztopit je trjeba dvje parti katrana u eno part špirita). Tuole naj se ponovi še enkrat čez osem dni. Palice na katjerih čepijo kokoši, naj se dobro ostarga jo an se umijejo z vrelim lugom al s sodo. Kokošnjak naj se tud pobeli z japnom. Kar odpade par starganju palic naj se hitro zažge, de se boljezen ne bo zanesla na druge zdrave kokoše.

Kulk krompirja se lahko da živini?

Sjerou krompir nje dobro dajat živini, kjer ima u lupini an u kaleh dosti strupa (solanina). Sjerou krompir pouzročá tud zlo slab sir, kjer ušafa sir okus po krompirju. Lahko pa se daje živini kuhan krompir, kjer se strup s kuhanjem

zgubi. Ce fuotrate živino s kuhanim krompirjem se bo zdebelila an bo mjela tud dost mljeka. Vjedet pa muorate, da se ne smije dat živini več kot 15 kil krompirja na dan, kjer krompir ima premalo beljakovin an začuo se živina ne muore fuotrat samuo s tjem. Tud ne smijete krompirja dougo cajta daržat, kjer se rad skisa.

Seteu medike

So nekatjeri kmetje, ki sejejo mediko med ušenico. Tuo nje prou, zak pardjerek ušenice bo potlé manjši an tud medika ne bo dobro rastla posebno poljete, jo bo gorkuota lahko uso uničila.

Medika dobro raste, ce jo u pravim cajtu sejete samo zase an ji prej zemljo dobro parpravite: zemlja muora bit globoko preobarnjena an dobro pognojena. Takuo se buodo mlade rastlinice močno razrastle, pognale svoje koreninice globoko u zemljo an suša ji ne bo moglá škodo narediti.

Runanje med valitvijo

Gnjezdo postavite na skrit, teman an mjeran prastor. Gnjezdo napravite takuole: na dno košare ali kište postavite nekaj kosou traune ruše z zelenjem na varh, de bo mjelo gnjezdo potrebno uniditat. Na varh košare postavite nekaj suhe prapoti ali zrezane čebule, ki služí, de se ne zaridijo uši an polini. Potlé pride šele pravo gnjezdo, za katjero nucajte čisto, kratko an suho slamo ali seno. U usako gnjezdo podložite 12 do 15 jajc. Kloča, kar vali, ne nuca dost hrane.

Usako jutro uzomite z veliko pravidnostjo kločo iz gnjezda. Ta pravidnost je potrebna, zak ima kloča jajca med perutami an na nogah an muorete lepouo gledat, de jih ne pretresete ali razbijete. Kločo pustite na prsto, dok se bo najedla an napila (četart ure). U tjem cajtu cedite gnjezdo an jajca. Jajca obrisite s suho cunjou, nikuol z mokro, zak je nagobarnost, de se zataknujo u jajčni lupini majhne luknjice, skuoz katjere pišče diha. Nje se trjeba bat, ce ostanejo jajca nekaj cajta brez kloče, zak je potrebno, de se jajca za nekaj cajta ohladijo.

Zlo parporočljivo je, de se jajca šesti ali sedni dan pregledajo an se proč pobere tiste, ki njeso dobre (o tjem smu pa široko pisali u našim prejšnjim žornalu).

Kadar pišče razlije jajčno lupino, mu ne smijete par tjem pomagat, zak pišče pride samo ven, zak ima na varh kluna (piča) takuo imenovani jajčni zob. Pišče se u lupini obrača an na drugim mjestu razbije lupino. Tuo djela takuo dougo dok se ne osvobodí lupine. Ne pozabite, de ce buoste pomagat vi targat lupino, se lahko godi, ce se pretarga kožica, ki je okuol piščanca an je še pouna karvi. Kot ste že dostkrat lahko videli, je u cajtu na trebuhu piščanca še ostanek rumenjaka, ki ga muora pišče še ponucat. Zatuo pustite, de se piščanci sami rešijo, zak drugač buodo švoh an je nagobarno, de ukrepajo.

De buodo piščanci zdravi

Za podložit jajca muorajo bit pravilne forme (ne predouge, ne preveč okrogle an ne preveč debele), gladke, brez razpok an čista. Vagati muorajo najmanj 55, a ne več 65 gramov. Jajca muorajo bit frišna an zatuo jih je trjeba usaki dan spruot pobjerat iz gnjezda. Jajca daržite na hladnem an suhem prastoru an jih obračajte usaki dan, de ostanejo rumenjaki u svoji pravilni formi an de bo za dougo cajta dobro. Več kot štjrtinajst dni starih jajc ne smijete podložiti kloči. Ce do-

bite jajca iz drugega kraja muerta zlo gledat kadar jih buosta prenašal, zak' ce se preveč tresejo se ne bo pišče naredilo. Zatuo ne smijete pošjat jajca z vlakom, korjero ali s bicikletu. Ce jih muorate prenašat na usako vižo s temi vozili jih muorate dobro zaviti, ce se ne boju stresala. Kar dobite jajca, jih pustite, de en dan počivajo, prej ku jih podložite pod kločo.

Sjerak za sjeme

Ali sta že pomislili kajšno suorto sjerka buosta usjat? Po Laškem se donás seje nad 40 par stuo križanega sjerka, u nekatjerih krajih pa sejejo samo križani sjerak, kar pomeni, de s cajtom boju posjerode sjač smu križani sjerak.

Zakaj se šir sejanje križanega sjerka? Predusem zatuo, ker se ga pardjeja dosti več kot domačega. Rjes je, de križani sjerak muora bit dobró pognojen s hljeuskim gnojem ali s kupjenimi gnojili an de je trjeba takuo imjet tudi stroške, a ne smijete pozabit, de bisti stroški vam buodo paršili povarnjeni z večim pardjelkom.

Ce u prejšnjih ljetih njesta sjač križanega sjerka, provajta ljetos, potlé buosta videli, ce se bo vam splačalo drugo ljetu.

Zjede od sena za kokoši

Kadar buosta lepouo očistili senik an ku na podu vam buodo ostale zjede, ne smijete tistih nucat za jih potrosit po senožetih ali po traumikah. Dobrih sjemenu u tistih zjedah jih ni, a sjemenu od plevela pa jih je zadost.

Narbuoš je, de tiste zjede jih nucaete za dajat jest kokošam. U zjedah je dost sjemenu an dost zdrobljenih listou, ki so spadli proč od sena ali od suhe djetelje, ki za fuotrat kokoši so zlo dobre. Zjede jih muorate namočiti u škaru mlacne vode, potlé pa jim premešajte malo otrobou an tuo dajajte kokošam za jest. Buosta videli kako vam boju nosil jajcu potlé.

Menjava denarja

Zlata šterlina	6975
Napoleon	5700
Dolar	630
Francoski frank	159
Švicarski frank	147
Šterlina karta	1670
Avstrijski šiling	25
Belgijski frank	12,20
Zlato po gramu	672
Srebro po gramu	15

Kup na debelo

ZIVINA ZA ZAKOL	
	Po kg.
Krave	L. 190 do 220
Voli	» 215 » 230
Jenice	» 225 » 240
Ovce	» 155 » 170
Koze	» 90 » 110
Praseta (100-150 kg)	» 250 » 270

ZIVINA ZA REJO	
	Po glavi
Krave mlekarice	L. 12000 do 16000
Jenice breje	» 11500 » 16000
Praseta od 10 do 20	» 4500 » 6000

PERUTNINA - ZAJCI - JAJCA	
	Po kg.
Kokoši	L. 620 do 660
Piščanci	» 700 » 740
Race	» 500 » 550
Purani (dindje)	» 500 » 540
Zajci	» 270 » 295
Jajca usako	» 22 » 24

ŽITARICE	
	Po kuintalu
Ušenica	L. 7600 do 7800
Sjerak	» 5800 » 6000
Ušenična moka	» 8500 » 9500
Sjerkova moka	» 7300 » 7400
Ušenični otrobi	» 5000 » 5200

SENO	
	Po kuintalu
Djetelško seno	L. 2900 do 4500
Navadno seno	» 2900 » 3500

GRADBENI LES	
	Po kubičnem m.
Bukovi hlodi	L. 14300 do 15200
Orjevovi hlodi	» 19300 » 22500
Čerješnovi hlodi	» 17000 » 18000
Smrekovi hlodi	» 14000 » 15000
Kostanjevi hlodi	» 14000 » 15000
Jeserovi hlodi	» 17200 » 19000

DRVA	
	Po kuintalu
Bukova drva suhe	L. 1000 do 1200
Bukove drva surove	» 880 » 950
Mehke drva	» 600 » 700
Bukovo oglje	» 2700 » 2800

SADJE AN ZELENJAVA	
	Po kilogramu
Jabuka	L. 30 do 60
Hruške	» 30 » 60
Krompir	» 25 » 35
Zeje	» 25 » 30

SER AN MASLO	
	P o kg.
Mlekarniško maslo	L. 900 do 950
Domače maslo	» 800 » 850
Ser čez 2 mjesca star	» 600 » 650
Ser do 2 mjesca star	» 450 » 480

Odgovorni urednik: **Tedoldi Vojmir**
 Založnik: »Matajura d. z o. z.«
 Dovoljenje videmskega sodišča štev. 47
 z dnem 26.7.1950
 Tiska: Tiskarna L. Lucchesi - Gorica

Ljudska pravljica: „Tudi počasi se pride daleč“

Na pašniku se srečajo jelen, poljski slinar in polž. Vsak se hváli, da zna zelo

hitro hoditi in zato sklenejo, da tekmujejo kdo pride prvi do bližnjega hrasta.

Zviti polž, ki hoče na vsak način priti prvi do cilja se posluží zvijače in zleze

jelenu na rogovje in tako teče jelen s polžem proti hrastu, slinar pa počasi leze

za njima. Brž ko pride jelen na cilj, hoče polž skočiti na bližnjo vejico in po-

kazati, da je prišel on prvi. Toda skok se mu ponesreči, pade na tla in obleži mrtev

z razbito hišo. Ponosni jelen se sedaj veseli nad mrtvim tekmečem, a v tistem

trenutku pridejo mimo lovci in ga ustrelje. Poljski slinar, ki je počasi in previdno

lezel po svoji poti, pride zdrav na določeno mesto in zato drži še danes stari

pregovor, ki pravi, da se tudi počasi pride daleč.